

DALIŞ SPORCULARININ KİŞİLİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Damla ÖZSOY¹, Mustafa Deniz DİNDAR², Özkan ARSU³

¹Yalova Üniversitesi, Yalova, Türkiye
<https://orcid.org/0000-0002-1879-9370>

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye
<https://orcid.org/0000-0002-9121-4359>

³Edirne Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, Edirne, Türkiye
<https://orcid.org/0000-0003-0547-5366>

Email: Damla.ozsoy@yalova.edu.tr, mustafadenizdindar@gmail.com, ozkanarsu@gmail.com

Türü: Araştırma Makalesi (Alındı: 21.11.2022 - Kabul: 04.10.2023)

Öz

Bu çalışmada dalış sporu yapanların çeşitli sosyo- kültürel değişkenler açısından kişilik tiplerinin araştırılması hedeflenmiştir. Araştırmanın örneklemini; Saroz Körfezi İbrice limanında rekreasyonel faaliyet olarak dalış yapan 13 kadın 50 erkek olmak üzere 63 kişi örneklemini oluşturmaktadır. Araştırmada Rammstedt ve John (2007) tarafından geliştirilen “Beş Faktör Kişilik Ölçeğinin Türk Kültürüne Uyarlanması” Horzum vd., (2017) ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada verilerin değerlendirilmesi frekans, yüzde frekans ve ortalamaları, standart sapma ve medyanları betimsel istatistik yöntemiyle ortaya konulmuştur. Elde edilen verilerin çarpıklık ve basıklık değerleri incelendiğinde, heterojen dağılım sergiledikleri elde edilmiştir ve çeşitli değişkenlere yönelik hipotezler, Mann Whitney U ve Kruskal Wallis testleri ile analiz edilmiştir. Dalış sporcularının sosyo- kültürel değişkenlere yönelik kişilik tiplerinde anlamlı farklılık elde edilmemiştir ($P>0,05$). Ayrıca, araştırma sonucu, kişilik tiplerinden öz denetimliliğin en yüksek ortalamaya sahip olduğu elde edilmiştir. Dalış sporcularının öz denetimlerinin yüksek olduğu istatistiksel olarak elde edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Dalış, Kişilik Tipi, Sualtı Sporları

Abstract

In this study, it was aimed to investigate the personality types of those who do diving in terms of various socio-cultural variables. The sample of the research; The sample consists of 63 people, 13 women and 50 men, who dive as a recreational activity in the Ibrice port of the Gulf of Saros. Horzum et al., (2017) scale "Adaptation of the Five Factor Personality Scale to Turkish Culture" developed by Rammstedt and John (2007) was used in the research. Evaluation of the data in the study was revealed by the descriptive statistics method of frequency, percentage frequency and averages, standard deviations and medians. When the skewness and kurtosis values of the obtained data were examined, it was obtained that they exhibited heterogeneous distribution and hypotheses for various variables were analyzed with Mann Whitney U and Kruskal Wallis tests. No significant difference was found in the personality types of the dive athletes regarding socio-cultural variables ($P>0.05$). In addition, as a result of the research, it was obtained that self-control has the highest average among personality types. It has been statistically obtained that the self-control of the diving athletes is high.

Keywords: Diving, Personality Type, Underwater Sports

Giriş

Tarihsel süreçteki gelişimle birlikte spor da kişilerin psikolojik ve fizyolojik çeşitli formlarda varlığını sürdürmüştür. Kişinin hem fizyolojik hem de psikolojik gelişimine etki eden spor, aynı zamanda kişinin sosyal davranışlarını düzenlemesine ve bilişsel güç kullanımında önemli role sahip olan pedagojik, sosyal ve biyolojik bir olgudur. Dalış sporu da kişinin beden, ruhen ve sosyal ihtiyaçlarını gidermeye çalıştığı sualtı aktivitelerin bütünü olarak tanımlanabilmektedir (Aygün ve Güllü, 2019). Dalış, kişinin fizyolojik, psikolojik sağlığına olumlu şekilde etki etmektedir ve gelişime destek sağlayan spordur. Kişideki psikososyal ve zihinsel bakımdan iyilik durumunu, işlevsel yönlerini desteklemektedir (Gezer ve Özdemir, 2020).

Günümüzde kişilerin spora ulaşımının kolaylaşmasıyla birlikte dalış sporu fazla ilgi görmeye başlamış, dalış eğitimi almak isteyen kişilerin sayılarında artış olduğu görülmüştür (Kahraman vd., 2012). Dünya çapında sualtı solunum cihazı ile dalış (tüplü) popüler bir eğlence amaçlı spor aktivitesi haline gelmiştir. Tüplü dalış, atletik sağlık koşulları gerektiren rekabetçi bir spor olmasa da, sualtı ortamının fiziksel özellikleri nedeniyle belirli bir tıbbi uygunluk gerektirmektedir (Muth vd., 2004). Şnorkelle yüzme ve tüplü dalış, tropik ve subtropik bölgelere seyahat eden turistler için en popüler aktiviteler arasında yer almaktadır. Dalış seyahatleri, belirli bölgelerde uluslararası ve yurtiçi seyahatlerin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır (Tabata, 1992). Tüplü dalış, turistler arasında popüler bir tatil etkinliğidir. Daha önceleri zor maceralı bir aktivite olarak düşünülse de artık yumuşak bir aktivite olarak kabul edilmeye başlanmıştır (Musa, 2013). Bunlarla birlikte teknolojik gelişmelerin ve paralelinde çalışma saatlerindeki azalışla tatiller sosyal hak niteliğinde değerlendirilerek kişilerin haz aldıkları etkinliklere yöneldiği görülmektedir (Sevinç ve Özel, 2018). Ayrıca insanoğlu doğuştan sahip olduğu özelliklerinin sebebi doğrultusunda sürekli hareket etme ihtiyacına sahiptir. Teknolojik gelişmelerin yaşamı kolaylaştırdığı gibi çağımızda insanın yaşamında hareketsizliğe etki eden sonucu da yer alabilmektedir (Koç ve Tamer, 2008). Hareketsizlik veya egzersiz eksikliğinin yaşama yönelik tehdit oluşturan uygarlık hastalıklarında yayılmaya neden olan ana nedenler arasında yer almaktadır. Fiziksel aktiviteler, serbest zaman aktiviteleri arasından en yaygın şekilde görülmektedir (Ergüven, 2022). “Boş zaman önemli bir değer. Her anın hazzını al. Kendini bul.” Sloganıyla Thomas Cook rekreatif etkinliklerin önemini vurgulamıştır (Ergüven vd., 2015). Bilinmeyi keşfetme, doğayı keşfetme, rekreasyon aktivitesi gibi nedenlerle kişiler dalış yapmaya yönelmektedir. Son yıllarda sualtı aktivitelerine katılımın arttığı görülmüştür ve su sporlarında yer alan dalış, günden güne ilgi odağına dönüşmüştür. Spor, rekreasyon ve turizm aktivitelerinde sürdürülebilirliği olan bir formu şeklinde yer alan sualtı sporlarında ve dalış sporuna katılımın artması ve bu aktivitelerdeki gelişmeler toplumdaki gelişmeye katkı sağlayabilir. Özellikle de kıyı bölgelerindeki ekonominin canlanmasında dalış sporunun rol oynadığı görülmektedir. Dalış turizminde görülen sosyal, ekonomik ve sürdürülebilir faydaları sayesinde Avrupa’da dalış güzergâh ve güvenli rotalarının belirlenmesi önem kazanmıştır. Bu doğrultuda; “TSSF (Türkiye Sualtı Sporları Federasyonu), CMAS (Dünya Sualtı Aktiviteleri Konfederasyonu-Confédération Mondiale des Activités Subaquatiques), PADI (Profesyonel Dalış Eğitmenleri Birliği/Professional Association of Diving Instructors), SSI (Uluslararası Tüplü Dalış Okulları-Scuba Scholl International), dalış okulları” ve aktivitelerdeki gelişmelerin sağlanması için organizasyon ve turlar düzenlenmiştir. Bu etkinliklerin artmasıyla birlikte ekonomik olarak turizm gelirlerini arttırmış ve de deniz turizminin önemli bir yer edinmesine olanak sağlamıştır (Sevinç ve Özel, 2018).

Genel bir ifade biçimi olarak bireyin yaşam biçimi kişilik kavramını ifade etmektedir (Sudak ve Zehir, 2013). Uzun sürece sahip fiziksel performansla birlikte, orta seviyede efor, konsantrasyon için zihinsel dengenin gerekliliği spor psikolojisi bakımından önem taşımaktadır. Denizdeki koşullar bakımından önem taşıyan faktörler arasında dalgıçların tutum ve davranışları yer aldığından dolayı dalış sporu yapanların davranışlarının incelenmesi de önem taşımaktadır (Gezer ve Özdemir, 2020). Bu çalışmada da rekreasyonel amaçlı dalış sporu yapan kişilerin kişilik tiplerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Materyal ve Metod

Araştırma Modeli

Araştırmada betimsel istatistik yöntemiyle bulgular ortaya konulmuştur.

Betimsel araştırma yöntemi ise; araştırma grubuna dair verilerin özelliklerinin tasvir edilerek ortaya konmasıdır (Büyüköztürk, 2019).

Araştırmada verilerin değerlendirilmesi frekans, yüzde frekans ve ortalamaları, standart sapma ve medyanları betimsel istatistik yöntemiyle ortaya konulmuştur. Elde edilen verilerin çarpıklık ve basıklık değerleri incelendiğinde, heterojen dağılım sergiledikleri elde edilmiştir ve çeşitli değişkenlere yönelik analizler, SPSS programında Mann Whitney U ve Kruskal Wallis testleri ile analiz edilmiştir.

Evren-Örneklem (Araştırma Grubu)

Bu çalışmada dalış sporu yapanların çeşitli sosyo- kültürel değişkenler açısından kişilik tiplerinin araştırılması hedeflenmiştir. Saroz Körfezinde dalış yapan 18-40 yaş aralığındaki 13 kadın 50 erkek olmak üzere 63 dalış sporcusu araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Lahey protokolüne göre çalışma grubuna bilgilendirme yapılmış ve gönüllü katılımcılar ile gerçekleştirilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada Rammstedt ve John (2007) tarafından geliştirilen “Beş Faktör Kişilik Ölçeğinin Türk Kültürüne Uyarlanması” Horzum vd., (2017) ölçeği kullanılmıştır.

Örneklem grubundan veri elde etmek için anket formu oluşturularak, anketin ilk bölümünde demografik değişkenlerine yönelik sorulara yer verilmiştir. Anketlerin ikinci bölümünde ise; dalış sporu yapanlara; “Beş Faktör Kişilik Ölçeğinin Türk Kültürüne Uyarlanması” kullanılmıştır. Türk Kültürüne Uyarlanan “Beş Faktör Kişilik Ölçeğindeki” alt boyutlar şunlardır: “Dışa Dönüklük”, “Yumuşak Başlılık”, “Öz Denetim”, “Nörotiklik” ve “Deneyime Açıklık”.

Bulgular

Araştırmadan elde edilen verilerin çarpıklık ve basıklık değerleri analiz edildiğinde Skewness değerlerinin $-0,348$,- $0,302$, Kurtosis değerlerinin $-0,596$ - $0,595$ aralığında olduğu elde edilmiştir. Skewness ve Kurtosis değerleri $-1,5$, $+1,5$ aralığında olmadığından dolayı heterojen dağılım sergiledikleri elde edilmiştir (Büyüköztürk, 2019). Bu doğrultuda çeşitli değişkenlere yönelik hipotezler, Mann Whitney U ve Kruskal Wallis testleri ile analiz edilmiştir. Ayrıca Cronbach alfa kat sayısı $0,571$ olarak kabul edilebilir güvenilirlikte olarak elde edilmiştir. Elde edilen bu değer verilen düşük düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir (Kılıç,2016).

Tablo 1. Katılımcıların demografik özellikleri

DEĞİŞKEN	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	
Cinsiyet	Kadın	13	20,6	20,6
	Erkek	50	79,4	79,4
3 Yıldan Az Olmayacak Şekilde Sualtı Sporları ile İlgili (Openwaterdriver vb.) Geçmişine Sahip Misiniz?	Evet	57	90,5	90,5
	Hayır	6	9,5	9,5
Medeni Durumunuz	Bekar	30	47,6	47,6
	Evli	33	52,4	52,4
Eğitim Durumunuz	Lise	7	11,1	11,1
	Lisans	38	60,3	60,3
	Lisans Üstü	18	28,6	28,6
Bireysel Olarak Aylık Kazancınız?	4001-6000TL	8	12,7	12,7
	6001-10000TL	11	17,5	17,5
	10001-14000TL	11	17,5	17,5
	14001-18000TL	11	17,5	17,5
	18001 TL üzeri	22	34,9	34,9
İkamet Ettiğiniz Yer?	Köy merkezi	2	3,2	3,2
	İlçe merkezi	16	25,4	25,4
	İl Merkezi	19	30,2	30,2
	Büyük Şehir	26	41,3	11,1
Size Ait Arabanız Var Mı?	Evet	40	63,5	60,3
	Hayır	23	36,5	28,6
Size Ait Eviniz Var Mı?	Evet	32	50,8	12,7
	Hayır	31	49,2	17,5
Su altı sporlarını sosyalleşme aracı olarak görüyor musunuz?	Evet	53	84,1	17,5
	Hayır	10	15,9	17,5
TOPLAM	63	100		

Rekreasyonel amaçlı dalış sporu yapan kişilerin betimsel istatistikleri incelendiğinde; 13 kişinin kadın (%20,6), 50 kişinin erkek (%79,4) olduğu, 3 yıldan az olmayacak şekilde sualtı sporları ile ilgili 57 kişinin (%90,5) tecrübe sahibi olduğu, 6 kişinin ise (%9,5) böyle bir tecrübesinin olmadığı, medeni durumlarına ilişkin bilgilerde 30 kişinin (%47,6) bekarken, 33

kişinin (%52,4) evli katılımcılardan oluştuğu, eğitim durumlarında ise, 7 kişinin (%11,1) lise, 38 kişinin (60,3) lisans, 18 kişinin (%28,6) lisansüstü eğitime sahip olduğu, katılımcıların gelir seviyelerine ilişkin, 8 kişinin (%12,7) aylık kazancının 4001-6000TL aralığında olduğu, 11 kişinin (%17,5) aylık kazancının 6001-10000TL olduğu, yine 11 kişinin (%17,5) 10001-14000TL olduğu, 11 kişinin (%17,5) aylık kazancının 14001-18000TL olduğu ve 22 kişinin (%34,9) 18001 TL üzeri olduğu, ikamet edilen yer açısından, 2 kişinin (%3,2) köy merkezinde, 16 kişinin (%25,4) ilçe merkezinde, 19 (%30,2) kişinin il merkezinde ve 26 kişinin (%41,3) büyükşehirde ikamet ettikleri, sahip olunan araç ve ev durumuna ilişkin bilgilerinde, 40 kişinin (%63,5) kendisine ait aracı olduğu, 23 kişinin (%36,5) kendisine ait aracının olmadığı, 32 kişinin (%50,8) kendisine ait evinin olduğu, 31 kişinin (%49,2) ev sahibi olmadığı elde edilirken, sualtı sporlarını sosyalleşme aracı olarak görüp görmeme durumlarında ise, 53 kişinin (%84,1) sualtı sporlarını sosyalleşme aracı olarak gördüğü, 10 kişinin (%15,9) ise, görmediği istatistiksel olarak elde edilmiştir.

Tablo 2. Ölçek Alt Boyutları Puanlarının Dağılımı

Ölçek Alt Boyutları	Madde Sayısı	Ortalama
1. Dışadönüklük	2	3,00
2. Yumuşak başlılık	2	1,50
3. Özdenetim	2	5,00
4. Nörotizm	2	3,00
5. Deneyime açıklık	2	3,00

Katılımcıların ölçek maddelerine verdikleri yanıtlar doğrultusunda özdenetim puanlamalarının en yüksek olduğu istatistiksel olarak elde edilmiştir (ort.5,00). En düşük puanlamalarının ise yumuşak başlılık olduğu görülmüştür (ort.1,50). Dışadönüklük, nörotizm ve deneyime açıklık puanlamalarının da özdenetimden sonra en yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmüştür (ort.3,00).

Tablo 3. Değişkenlere Yönelik Mann Whitney-U Analizlerinin Sonuçları

DEĞİŞKEN	Mann Whitney-U	Wilcoxon W	Z	Sig
Cinsiyet	264,500	1539,500	-1,035	,300
3 Yılda Az Olmayacak Şekilde Sualtı Sporları ile İlgili (Openwaterdriver vb.) Geçmişine Sahip Misiniz?	136,000	1789,000	-,826	,409
Medeni Durum	484,000	1045,000	-,153	,879
Size Ait Bir Arabanız Var Mı?	431,500	707,500	-,410	,682
Size Ait Bir Eviniz Var Mı?	406,500	902,500	-1,240	,215
Sualtı Sporlarını Sosyalleşme Aracı Olarak Görüyor Musunuz?	235,500	290,500	-,559	,576

Dalış sporcularının sosyo- kültürel değişkenlere yönelik (ikamet ettikleri yer, bireysel aylık kazançları ve eğitim durumlarına göre) Kruskall Wallis Test sonucu kişilik tiplerinde anlamlı farklılık elde edilmemiştir ($P>0,05$).

Tartışma ve Sonuçlar

Günümüzde su sporları çeşitli destinasyonlarda boş zamanı değerlendirme aktivitesi olarak gerçekleştirilmekte dalış sporuna yönelik turistik faaliyetlerin daha ön plana çıktığı ve daha da değer kazandığı görülmüştür (Sevinç ve Özel, 2018). Dalış sporu yapan kişilerin çeşitli değişkenler açısından kişilik tiplerinin incelenmesinin amaçlandığı bu araştırmada verilerin değerlendirilmesi frekans, yüzde frekans ve ortalamaları, standart sapma ve medyanları betimsel istatistik yöntemiyle ortaya konulmuştur. Elde edilen verilerin çarpıklık ve basıklık değerleri incelendiğinde, heterojen dağılım sergiledikleri elde edilmiştir ve çeşitli değişkenler (cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, sualtı sporları tecrübe durumu, ikamet ettikleri yer ve sualtı sporlarını sosyalleşme aracı olarak görüp görmedikleri; Mann Whitney U ve Kruskall Wallis testleri ile analiz edilmiştir.

Rekreatif etkinliklere katılımları ve seçimleri genelde sosyo-demografik değişkenlerden etkilendiği görülmektedir (Çetin vd., 2021). Bu çalışmada ise, rekreasyonel amaçlı dalış sporcularının sosyo- kültürel değişkenlere yönelik kişilik tiplerinde anlamlı farklılık elde edilmemiştir ($P>0,05$). Dalış sporunun maddi gereksinimlerinin boyutunun bir farklılık yaratıp yaratmadığı aylık kazanç ve araç ve ebe sahip olma değişkenleri ile analiz edilmiş ve anlamlı bir farklılık istatistiksel olarak elde edilmemiştir.

Katılımcıların ölçek maddelerine verdikleri yanıtlar doğrultusunda özdenetim puanlamalarının en yüksek olduğu istatistiksel olarak elde edilmiştir (ort.5,00). En düşük puanlamalarının ise yumuşak başlılık olduğu görülmüştür (ort.1,50). Dışadönüklük, nörotizm ve deneyime açıklık puanlamalarının da özdenetimden sonra en yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmüştür (ort.3,00). Araştırmadan elde edilen bulgular, rekreasyonel amaçlı dalış yapan bu örneklem grubunda özdenetimi yüksek kişilerden oluştuğunu göstermektedir. Deniz suyunun içerisindeki melatonin ve serotonin seviyelerini dengeleyici maddelerin olması kişilere huzur ve canlılık vermekte, şifa kaynağı olarak görülmektedir (Nakasone ve Akeda, 1999). Bu durumun rekreasyonel amaçlı dalış yapan araştırma grubunun kaygılı olma (nörotizm) puanlamalarının daha düşük olmasına olası etkilerden biri olarak öngörülebilir.

Özdenetim kişilik boyutunda kişilerin planlı olma durumları, dikkatlerini ve gösterdikleri öz kontrol seviyeleri yer almaktadır. Özdenetimli kişilerde dürtülerini kontrol edebildikleri, düzen ve hedefe ulaşma konusunda çalışkan oldukları görülmektedir. Yumuşakbaşlılık ise, kişilerarası ilişkilerde yer alan bir boyuttur. Kişinin diğer kişilerle iletişimde cana yakın, dostça ve sosyal eğilimde olmasını ifade etmektedir. Dışadönüklük kişilik boyutunda ise, kişinin daha çok sosyalleşme seviyesini temsil ederken, nörotizm kişilik tipi boyutu daha çok kaygılı ve olumsuz duygu durumlarını yaşamaya daha eğilimli olmayı temsil etmektedir. Ayrıca, deneyime açıklık boyutunda ise, yeni duygulara açık olabilme eğilimini temsil etmektedir. Duyarlılık, esneklik ve hayal gücü tutumları ile ilişkilendirilmektedir (Horzum vd.,2017). Alanyazında dalgıçların kişilik tiplerine yönelik çalışmaların sınırlı sayıda olduğu görülmekle beraber, Akçin (2015) yürüttüğü çalışması sonucu dışa dönüklük puan ortalamasını orta seviyede elde etmiştir ve dışa dönük olmanın profesyonel dalgıçlar için ekip

çalışmasında fayda sağlayabileceğini vurgulamıştır. Egeren (2016) çalışmasında profesyonel dalgıçlar örneklemindeki kişilik tipini sorumluluk açısından analiz etmiş Bu araştırmadan elde edilen özdenetim kişilik boyutu ile paralellik göstererek, çalışmasındaki araştırma grubunun %96,2'sinin orta, yüksek ve çok yüksek seviyede sorumluluk özelliğine sahip kişilik tipinden oluştuğunu elde etmiştir. Ayrıca ilgili literatürde Gezer ve Özdemir (2020) dalış sporunun stresi azaltmada yardımcı olduğu, sosyalleşmeyi desteklediği de belirtmiştir bu da bu araştırmadan elde edilen kişilik tipi ortalamalarındaki bulguları destekler niteliktedir. Aynı doğrultuda Ekinci vd., (2014) rekreatif amaç doğrultusunda yapılan fiziksel etkinliklerin, yeni beceriler öğrenmeye, başarı ve başarısızlıklar hususlarında yeni yolların keşfedilebilmesi için olanak sağlayabileceğini belirtmiştir. Bu araştırmadaki deneyime açıklık kişilik tipinin puan ortalamasını destekler nitelikte olduğu göstermektedir.

Sonuç olarak, örneklem grubundaki yoğunluğun erkek katılımcılardan ve sualtı sporlarında tecrübe sahibi olan, lisans eğitime sahip kişilerden oluştuğu ayrıca yoğunluğun sualtı sporlarını sosyalleşme aracı olarak gördükleri istatistiksel olarak elde edilmiştir. Örneklem grubundaki kişilik tiplerinden öz denetimliliğin en yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmüştür. Dalış sporcularının öz denetimlerinin yüksek olduğu istatistiksel olarak elde edilmiştir.

Bu çalışma, Ulusal Sualtı Bilimsel Araştırma ve Değerleri Sempozyumu'nda (USUBADES 2022) özet bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKLAR

Akçin, M. E. (2015). Profesyonel dalış eğitimi alan bireylerin kişilik özelliklerinin değerlendirilmesi. İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi, Sualtı Hekimliği ve Hiperbarik Tıp Anabilim Dalı, İstanbul.

Aygün, Y. & Güllü, E. (2019). Dalış sporu yapan yerli ve yabancı turistlerin kaygı düzeylerinin bazı değişkenlerle değerlendirilmesi. Akademisyen Kitabevi. Ankara.

Büyükoztürk Ş. (2019). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı. Geliştirilmiş 26.baskı. Pegem Akademi. Ankara.

Çetin, E., Ünver, O., Dinç, H. & Argan, M. (2021). “Akıp giden zamanları bir yerlerde bulsam!”: covid-19 pandemisi esnasında akış kuramı üzerine bir fotoses incelemesi. GSI Journals Serie A: Advancements in Tourism Recreation and Sports Sciences, 4 (1), 33-52. DOI: 10.5281/zenodo.4574582

Egeren, S. E. (2016). Profesyonel sualtıadamı olarak çalışan dalgıçların kişilik özelliklerinin değerlendirilmesi. İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi Sualtı Hekimliği ve Hiperbarik Tıp Anabilim Dalı.

Ergüven, M. H., Ergün, A. T., & Yılmaz, A. (2015). Creme de la creme turistlerin boş zaman faaliyetleri: Trakya bağ rotası örneği. III. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi.

Ergüven, A. T. (2022). Doğa yürüyüşü parkurları: Yalova için bir model önerisi. Yalova Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 1 (1), 38-57.

Ekinci N. E., Kalkavan A., Üstün Ü. D. & Gündüz B. (2014). Üniversite öğrencilerinin sportif ve sportif olmayan rekreatif etkinliklere katılmalarına engel olabilecek unsurların incelenmesi. Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi.1(1): 1-13.

Gezer, Y. & Özdemir, P. (2020). Sualtı dalışının kişilik özelliklerine yansımaları ve psikososyal iyilik haline etkisi. International Social Sciences Studies Journal (e-ISSN: 2587-1587) Vol, 6, 4554-4564.

Kahraman B. B., Aşiret G. D., Devrez N., Özdemir L., & Akdemir N. (2012). Dalış sporu ve dalışlarda yaşanan sağlık sorunlarının önlenmesinde hemşirenin rolü. Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi; 19(1): 73-81.

Kılıç, S. (2016). Cronbach'ın Alfa Güvenirlik Katsayısı. Journal of Mood Disorders Volume: 6, Number: 1.

Koç, H. & Tamer, K. (2008). Aerobik ve anaerobik antrenman programlarının lipoprotein düzeyleri üzerine etkisi. Sağlık Bilimleri Dergisi,17(3),137-143.

Musa, G. & Dimmock, K. (2013). Scuba diving tourism.Eds.Vol.40. New York, NY: Routledge.

Muth, C. M., Tetzlaff, K. (2004). Scuba diving and the heart. Cardiac Aspects of Sport Scuba Diving. Herz, 29(4), 406.

Nakasone, T. & Akeda, S. (1999). The application of deep sea water in Japan. UJNR Technical Report No. 28.

Sevinç, F., Özel, Ç. H. (2018). Boş zaman aktivitesi olarak dalış ve yaşam doyumu ile ilişkisi. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 20 (3), 397-415.

Sudak, M. K. & Zehir, C. (2013). kişilik tipleri, duygusal zeka, iş tatmini ilişkisi üzerine yapılan bir araştırma. Yönetim Bilimleri Dergisi, 11 (22) 141-165.

Tabata, R. S. (1992). Scuba Diving Holidays. Scuba Diving Holidays., 171-184.